

Tahák pro čerstvé maturanty: Do kdy nemusíte řešit zdravotní pojištění

21. června 2017 11:35:15

***Upozornění:** jedná se o článek z webu zdravotní pojišťovny a absolventům by měl pomoci v lepší orientaci v budoucím životě, kdy již přestávají být žáky.*

Pro mnohé studenty – ty úspěšné u maturit i přijímaček na vysokou školu – se nic nemění na tom, že za ně pojistné nadále bude platit stát. Je ale důležité, aby pojišťovna věděla, že dotyčný nadále studuje a má tedy nadále nárok na zařazení mezi státní pojištěnce.

Nezapomeňte si proto vždy zjistit, zda vaše vysoká škola oznamuje zdravotní pojišťovně nástupy ke studiu. Dělat to totiž nemusí; oznamovací povinnost má podle zákona sám pojištěnec. U studentů jde zejména o oznámení zahájení a ukončení studia, případně jeho přerušení a znovuzahájení. Příslušné doklady doneste na pobočku pojišťovny a tam vám případně i poradí s vyplněním změn na formuláři Přihláška a evidenční list pojištěnce (musí se uvést název školy a další aktuální údaje).

Méně šťastní maturanti pak budou muset svoji situaci ve vztahu ke zdravotní pojišťovně řešit buď už o prázdninách (pokud budou po celý měsíc výdělečně činní), nebo nejpozději v září.

Jaké situace mohou nastat?

1. Ukončili jste úspěšně maturitou studium na střední škole a pokračujete studiem na VŠ nebo jiné SŠ

Stát je plátcem pojistného za nezaopatřené dítě po dobu jeho soustavné přípravy na budoucí povolání (nejdéle ale do 26 let). Do toho se zahrnuje také doba od úspěšného vykonání maturitní zkoušky, je-li tato zkouška konána v květnu nebo červnu, do konce období školního vyučování školního roku, tj. do 30. 6., a doba bezprostředně navazujících školních prázdnin.

Protože budete pokračovat bez přerušení v dalším studiu, jste nezaopatřeným dítětem od skončení studia na střední škole do dne, kdy se stanete studentem vysoké školy, a pak dále jako student VŠ (max. do věku 26 let). Pojišťovně ale nezapomeňte **oznámit a doložit zahájení studia na další škole** (doklad ze studijního oddělení VŠ apod.; není třeba dokládat i maturitní vysvědčení). Kdyby zápis do 1. ročníku vysoké školy byl až v říjnu nebo listopadu, musíte to zdravotní pojišťovně oznámit do 8 dnů ode dne, kdy jste se tuto skutečnost dozvěděli.

2. Ukončili jste úspěšně maturitou studium na střední škole, ale nepokračujete studiem na VŠ nebo jiné SŠ

Jestliže po složení maturitní zkoušky v řádném termínu nebudete pokračovat ve studiu, platí za vás stát pojistné do konce školního roku (30. 6.) a v **době bezprostředně navazujících posledních školních prázdnin**, tedy do 31. 8. Podmínkou pro platbu pojistného státem ovšem je, že v **době prázdnin nevykonáváte po celý kalendářní měsíc výdělečnou činnost** (ani nemáte nárok na podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci). Část měsíce nevádí.

Například při celoměsíční výdělečné činnosti v červenci byste se museli přijít odhlásit jako státní pojištěnec a zaměstnavatel by vás přihlásil jako zaměstnance. V srpnu, kdy už byste nepracovali, by vás zaměstnavatel musel zase odhlásit a vy byste se přihlásili jako státní pojištěnec (na základě maturitního vysvědčení).

Po prázdninách za vás stát pojistné neplatí, když už nestudujete, ale nějakým způsobem být placeno musí. Když nastoupíte do zaměstnání, pojistné za vás platí zaměstnavatel. Když se na úřadu práce přihlásíte jako uchazeč o zaměstnání, pojistné platí stát. Případně můžete začít podnikat, a pak si platíte pojistné jako OSVČ. Pokud nic z toho neuděláte a ani za vás z jiného důvodu neplatí pojistné stát (třeba jako za příjemce rodičovského příspěvku), patříte do kategorie osob bez zdanitelných příjmů. To musíte **oznámit** své zdravotní pojišťovně a **začít si platit pojistné jako osoba bez zdanitelných příjmů (OBZP)**.

3. Neudělali jste maturitu a čeká vás opravná zkouška v září

Pokud jste nevykonali maturitu v určeném termínu a byla vám povolena opravná zkouška, jste považováni za nezaopatřené dítě a stát za vás platí pojistné do konce školního roku (30. 6.) a případně i **po dobu prázdnin**, tj. do 31. 8. Podmínkou je, že v **době prázdnin nevykonáváte po celý kalendářní měsíc výdělečnou činnost** (ani nemáte nárok na podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci).

Situaci trochu komplikuje, že **tato podmínka neplatí, pokud pak u maturity uspějete a budete pokračovat ve studiu na VŠ**. Kdybyste tedy v tomto případě po celý měsíc někde pracovali, budete muset potom pojišťovně oznámit a doložit, že dál

studujete a máte tak nejen nárok na opětovné zařazení do kategorie státních pojištěnců, ale tento nárok máte i zpětně za červencem.

4. Uspějete v září u opravné zkoušky a pokračujete ve studiu

Pokud v podzimním termínu u maturity uspějete a budete pokračovat bez přerušení v dalším studiu, **platí za vás stát pojistné také bez přerušení**, tj. po dobu od skončení studia na střední škole do dne, kdy se stanete studentem vysoké školy (a to bez ohledu na výdělečnou činnost v době prázdnin), a pak po dobu studia na VŠ, nejdéle ale do 26 let. **Studium nezapomeňte pojišťovně oznámit a doložit** (doklad ze studijního oddělení apod.). Kdyby zápis do 1. ročníku vysoké školy byl až v říjnu nebo listopadu, musíte to zdravotní pojišťovně oznámit do 8 dnů ode dne, kdy jste se tuto skutečnost dozvěděli.

5. Neuspějete v září u opravné zkoušky

Jestliže u opravné maturitní zkoušky neuspějete, máte sice státní platbou pokryté ještě své poslední prázdniny (s výše uvedenou výhradou týkající se výdělečné činnosti po **celý měsíc**), ale budete muset **řešit svoje pojištění za měsíc září**. Pokud už v září nenastoupíte do zaměstnání, nezačnete podnikat, ani se nepřihlásíte na úřadu práce mezi uchazeče o zaměstnání, pak patříte do kategorie osob bez zdanitelných příjmů. To musíte oznámit své zdravotní pojišťovně a začít si platit sám pojistné jako OBZP.

Oznámit zdravotní pojišťovně ale vždy musíte i to, že jste v evidenci úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání nebo že začínáte podnikat. **Všechny skutečnosti, které mají vliv na platbu pojistného, je totiž nutné oznámit zdravotní pojišťovně do 8 dnů**. Jen za zaměstnance oznamuje pojišťovně nástup do zaměstnání jeho zaměstnavatel.

Mgr. Oldřich Tichý